

Útmutató a kérdezőknek az ESS 2015 kutatáshoz

TÁRKI Zrt.

A vizsgálatra egy 24 országra kiterjedő nemzetközi összehasonlító kutatás részeként kerül sor Magyarországon. A kutatásban résztvevő személyeknek felkérő levelet hagyj ott.

A mintába nem csak felnőttek, hanem 15 éves és idősebb fiatalok is bekerültek. **Tizenöt évesnél idősebbnek az 2000. április 1-jén vagy korábban születetteket tekintjük.**

Kérdezni csak azokat a személyeket lehet, akiknek nevét címét megadtuk. A neveket és címeket a Központi Nyilvántartó és Választási Hivatal véletlenszerűen választotta ki adatbázisából. A vizsgálat **csökkenő mintás**: ha a kiválasztott személlyel nem sikerül elkészítened az interjút, akkor nem kérdezhetsz helyette mást. Tegyéél meg minden tőled telhetőt annak érdekében, hogy minél kisebb legyen a mintacsökkenés.

Az adatfelvétel ideje alatt a lehető legnagyobb gondossággal, szívóssággal és alaposággal el kell érned, hogy minél kisebb legyen a lemorzsolódás.

A kutatást lapon és tableten kérdezzük. Az adatfelvétel két kérdőívből áll, az egyiket neked kell lekérdezned a laptop segítségével, a másikat a válaszolónak magának kell kitöltenie papíron.

A kapcsolat felvétele és a MEGKERESÉSI NAPLÓ

A kérdezési rendszer (megkeresési napló, kérdőív) valamelyest különbözik a korábbi csökkenő mintás TÁRKI CAPI-s munkákhoz képest. **A kinyomtatott megkeresési napló egyben a címkártya is.** Ennek kitöltésével kapcsolatban **részletes útmutatót** készítettünk, itt csak a fontosabb elemeket emeljük ki.

A kutatásban 6-szori megkeresés van egy címre, vagyis (ha nem sikerül sikeres interjút készíteni) 6-szor kell felkeresni egy címet. Nagyon fontos, hogy minden felkeresés alkalmával ki kell tölteni a megkeresési naplót, be kell jelölni benne a sikertelenség okát, végig kell menni a vonatkozó kérdéseken.

A 2015-ös kutatásban a megkeresési naplókat **papíron** kapod meg, a kitöltött napló tartalmát nem azonnal kell beírnod a gépbe. Nagyon fontos azonban, hogy minden nap felvidd a megkeresési naplók adatait a rendszerbe, mert ezáltal jutunk mi információhoz a kutatás aktuális helyzetét illetően, és tudunk a megrendelőnek is adatokkal szolgálni. A megkeresési napló **MINDEN megkeresésének MINDEN adatát** le kell rögzíteni a tableten, függetlenül attól, hogy az interjú sikeres volt-e vagy sem. Akkor is rögzíteni kell utólag a megkeresés adataival a megkeresési naplót a tableten, ha például délelőtt sikertelen megkeresés volt, de délután elkészült a kérdőív.

A kinyomtatott megkeresési naplón jelöltük, ha a mintába került személy **kiskorú** („F” betűvel – fiatal). Esetükben szülői beleegyezést kell szerezned ahhoz, hogy kérdezhess. Minden esetben add át a szülőnek a „Tisztelt Szülő” kezdetű levelet, melyben beleegyezését kérjük ahhoz, hogy gyermeke válaszoljon kérdőívünkre.

Technikai útmutató a megkeresési naplóhoz és a főkérdőívhez

Tennivalók a terepen:	- kinyomtatott megkeresési napló kitöltése - sikeres kapcsolatfelvétel esetén a kérdőív lekérdezése
Tennivalók otthon:	- kinyomtatott megkeresési naplók berögzítése a tableten

Bejelentkezéskor a program kéri a **kérdezői kódot** és a megkeresési naplón található **sorszámot** (egyszer-egyszer). Amennyiben nem az a személy címkártyája jelenik meg, mint akit a megkeresési naplón látsz, először **javítsd a sorszámot**, ha ezután sem egyezik, vedd fel a kapcsolatot az instruktorkal. Fontos, hogy csak ha minden egyezik, akkor kezd el a kitöltést!

Ezek után vagy a főkérdőívre mehatsz (KÉRDEZÉS gomb) vagy megkeresési napló rögzítésére (MEGKERESÉSI NAPLÓ gomb), illetve az adott címhez tartozó egyéb megjegyzéseket rögzítheted (TEL/MEGJEGYZ gomb).

A megkeresés idejét (hónap, nap, óra, perc) értelemszerűen minden alkalommal fel kell írnod majd be kell rögzítened. A dátumoknál az évszámokat négy számjeggyel kell beírnod, kérünk, nagyon figyelj rá, hogy ne üsd el! A hónapokat legördülő menüből kell kiválasztanod. Kérjük, hogy nagyon figyelj arra, hogy mindig a megfelelő helyen jelöld válaszaidat, mert utólag nem fogjuk tudni kibogozni, hogy melyik megkeresés alkalmával mi történt. A megkeresési napló több helyén is kérjük, hogy az egyéb választ szövegesen írd le. Figyelj ezekre!

A tableten látni fogod, hogy az adott címen hány megkeresést rögzítettél már, figyelj erre is! Egy alkalommal adott címhez több megkeresést is rögzíthetsz a programban.

A kérdezés általános menete

Először arra a kérdőívre válaszoljon, amit te kérdezel le, csak utána add át az önkitöltős kérdőívet.

A kérdőív kérdezés-módszertanilag, formailag és kódrendszerét tekintve is elűt a megszokottól.

Szinte minden kérdéshez **válaszlap** tartozik. **Ezek használata kötelező.** Ha a kérdezett nehezen olvas, akkor a válaszlapok a kérdezés általános szabályainak megfelelően felolvashatók, de ilyenkor is célszerű, ha követi a válaszlapok sorrendjét, hiszen a skálás kérdéseknél a nehezen olvasó kérdezettnél is könnyíti a válaszadást, ha látja a skálát.

Viszonylag kevés szöveges utasítás van a kérdőívben („Ha .... akkor”) de ahol van, ott ezek az utasítások is eltérőek a megszokottól. Alaposan olvasd el ezeket az utasításokat, hogy megfelelően járj el.

Ahol szöveges választ kérünk, ott részletes leírást írnak. Ha a kérdezett elfárad, vagy nem ér rá tovább, akkor beszéljétek meg egy újabb időpontot, amikor folytathatod a kérdezést.

A főkérdőív megválaszolása végén add át a kérdezettnek az önkitöltős kérdőívet. Ügyelj, hogy a megkeresési naplón feltüntetett „A” vagy „B” típusú kérdőívet add át, és a sorszámot helyesen írd rá.

Ameddig a kérdezett az önkitöltős kérdőíven dolgozik, addig folytasd a kérdőívet, ekkor olyan kérdések következnek, amelyek a kérdezés menetére vonatkoznak és neked kell megválaszolnod.

A kérdőív kiemelt kérdései

B10. *Melyik párt listájára szavazott Ön a legutóbbi 2014. áprilisi országgyűlési választásokon?*

Figyelj oda, a kérdezői utasítás szerint is a válaszkategóriákat itt TILOS FELOLVASNI, CSAK EGY VÁLASZ LEHETSÉGES! Ezek a pártok a 2014-ben ténylegesen induló, listán szereplő pártok.

B18b. *Melyik ez a párt? (...amely közelebb áll Önhöz, mint a többi)*

Itt viszont más pártok is szerepelnek értelem szerűen, mint az előző B10. kérdésben, és ugyanaz a párt máshol vagy más néven is szerepelhet a B10-ben mint a B18b-ben. Mivel ez is nyitott kérdés, vagyis mint ahogy a kérdezői utasításban is láthatod itt is TILOS FELOLVASNI a válaszkategóriákat, és CSAK EGY VÁLASZ LEHETSÉGES, neked kell jobban odafigyelni, hogy megkeresd a listában azt a pártot, szövetséget, mozgalmat amit a válaszadó mond. Segítségül a pártokat ABC sorrendben tüntettük fel. Ha mégsem találsz a listában, akkor a „más párt, éspedig...” választ jelölöd, és beírod a szövegdobozba azt, amit mondott a válaszadó.

C10, C17 A vallás és hátrányos megkülönböztetés kérdéseknél is figyelj arra, hogy a válaszkategóriákat TILOS felolvasni, csak jelölnöd kell a választ. Erre a program külön figyelmeztet.

E10a E10b Figyelj arra, hogy a férfiaknak és a nőknek különböző kártyalapot kell nézniük!

F1. *Most Önnel és a háztartásában élőkkel kapcsolatban szeretnék föltenni néhány kérdést.*

A HT tábla első sorába a válaszadóra vonatkozó adatokat kell bejegyezni, majd a háztartás többi tagjaira vonatkozóan, lehetőleg csökkenő életkorban egymás után (legidősebbel folytatva a sort a válaszadó után). A keresztnevek beírásával könnyebben tudod ellenőrizni a helyes és teljes kitöltés eredményeit. Figyelem! Csak az együtt élőket kell felsorolni a HT táblában.

Ha van a HT táblában olyan személy, aki a válaszadó férjének/ feleségének/ partnerének/ élettársának van jelölve, akkor: F6. és F11 kérdés még egyszer pontosítja ennek a személynek a viszonyát (házas, elvált stb.), a törvényes viszonyra pluszban külön is rákérdezve.

F16. *Hány évig tanult eddigi életében összesen?* Beleértve a nappali, esti, levelező tagozatokat, kiegészítő képzéseket, és a kötelező iskolai oktatás éveit is. Egész évre kerekített évek kellene. Aki most is tanul, azt mondja meg, eddig mennyit tanult. Az is számít, ha valaki megbukott. Ha például 10 év alatt járt ki 7 osztályt, akkor 10 évet írd be.

F19. *Volt-e már valaha fizetett állása?* Értsen ez alatt mindent, nem csak bejelentett, szerződéses állást, hanem bármi olyan munkát, amiért fizetséget kapott.

F33. *Mi (volt) az Ön fő foglalkozásának megnevezése:* ide írd le mindent, főleg, ha pl. nincs/nem volt munkaszerződése, közfoglalkoztatott (volt), közmunkát végez/végzett! Minél pontosabban írd le, hogy miből is áll a munkája, mit csinál. Ez alapján utólag kódolnunk kell!

F55 és F59. kérdések: Elsősorban a vastagon szedett kategória-nevek segítségével végezzétek el a besorolást. A példákat csak támpontnak szánták a kutatók, de előfordulhat, hogy csak elbizonytalanítják a válaszolót.

Köszönjük munkádat!

Mit vigyél magaddal?

- kérdezői igazolvány
- laptop, tablet
- válaszlapfüzet

- önkitöltős kérdőív
- útmutató
- technikai útmutató
- köszönőkártya
- felkérő levelek
- megbízólevél

Útmutató a kérdezőknek
a MEGKERESÉSI NAPLÓ kitöltéséhez az ESS 2015 kutatásban
TÁRKI Zrt.

A Megkeresési Napló a címek megkeresési folyamatának dokumentálása szolgál, egyedi szintű dokumentálás tesz lehetővé minden EGYES címről, minden EGYES megkeresésről. Minden kapcsolat felvétel kísérletet adminisztrálni kell az utasításnak megfelelő módon.

SIKERTELEN FELKERESÉS esetén:

- o adott címen legalább hat megkeresés szükséges
- o ebből négynek személyesnek kell lennie
- o első megkeresést telefonon nem lehet lebonyolítani. Csak akkor lehet telefonos megkeresés, ha megvolt az első személyes kontakt a megadott személlyel vagy háztartással
- o hétvégi, ill. hétköznap 18 után kapcsolat felvételi kísérlet szükséges, továbbá két különböző héten kell megkísérelni a kapcsolatfelvételt

MEGKERESÉSI NAPLÓ - információ a válaszadó felkereséséhez

SORSZÁM   kérdezethez / címhez tartozó azonosító szám (tablet programba 2x)

CÍM   a megadott címen kell keresni a megadott személyt

NÉV   adott címen lekérdezendő személy neve
! A címkártyán megadott személy helyettesítésére nincs lehetőség, ezért ha a megadott személy a felmérés időtartama alatt máshol tartózkodik, vagy túlságosan beteg ahhoz, hogy interjút lehessen vele készíteni, akkor nem kerül sor az interjú lefolytatására a megadott címen.

VÁLASZOLÓ TELEFONSZÁMA
(a kérdező feladata az információt begyűjteni (ellenőrzés, időpont megbeszélés)

KÉRDEZŐ IGAZOLVÁNSZÁMA
melyik felkeresést ki végezte az adott címen beazonosítás cella

KÉRDEZŐ IGAZOLVÁNSZÁMA
Jelöld a megkeresések sorszámát számát pl. 1-3 (összesen 3 felkeresést végeztél az adott címen) és írd be a kérdezői számod. Erre azért lesz szükség, mert sikertelenség esetén lehetőség van arra, hogy az Instruktorki másikk kérdezőt küld a címre, így beazonosítható, hogy melyik kérdező melyik felkeresést végezte.

RÉSZLETES ADMINISZTRÁCIÓ A MEGKERESÉSI NAPLÓBAN

4. kérdés: MEGKERESÉS MÓDJA - JELÖLÉSI LEHETŐSÉGEK

(1) személyes megkeresés:

Természetesen, ha a megadott személlyel kapcsolatban első vagy második stb. alkalommal, biztonsággal kiderül, hogy nem készülhet vele interjú a fent említett megkeresési szám értelmét veszítette. A felkeresések elosztása abban az esetben lép érvénybe, ha a kérdezőnek nem sikerül kapcsolatba lépni a háztartás tagjaival vagy a válaszadóval

(2) telefon:

- a legelső kapcsolatfelvételnek a háztartással személyesen kell történnie
- ha a kérdező már beszélt személyesen a háztartással / megadott személlyel, és megbeszéltek, hogy hívhatóak telefonon időpont egyeztetésre, akkor szerepelhet ez a kód
- az interjút CSAK személyesen lehet elkészíteni

- (3) személyes, de csak kaputelefon:
Személyesen ment ki a kérdező az adott címre, de csak kaputelefonon tudott beszélni, egyeztetni a háztartással/válaszadóval
- (4) felvilágosítás portaszolgálaton keresztül:
Nem sikerült bejutni az épületbe, csak portaszolgálattal tudott a kérdező beszélni. Lehetőség szerint próbálja megtudni, hogy a keresett személy, háztartás mikor érkezik haza.
- (5) egyéb: Minden olyan eseményt, ami a megadott megkeresési módba nem fér be, részletesen le kell írni.

5. kérdés: MEGKERESÉS EREDMÉNYE - JELÖLÉSI LEHETŐSÉGEK

- (1) teljesen befejezett interjú:
Sikeres kérdőív lekérdezés jelölése.
- (2) részlegesen befejezett interjú:
Hasznos, ha a kérdező még az interjú megkezdése előtt rá kérdez arra, hogy a válaszadónak van-e elég ideje az interjú elkészítésére. Ha az interjú bármilyen okból megszakad, tegyél kísérletet az interjú egy későbbi időpontban való befejezésére. Adathiányos kitöltés esetén nem tudjuk elfogadni az interjút. A kérdezőnek törekednie kell arra, hogy minden elindított interjút befejezzen.
- (3) sikeres kapcsolatfelvétel, de nem biztos, hogy a célszemély:
Valakit elértél a háztartásból, de nem sikerült kideríteni, hogy ő-e a válaszadásra megjelölt személy.
- (4) sikerült felvenni a kapcsolatot a célszeméllyel, de (még) nem készült interjú
A kapcsolatot fel tudtad venni a **CÉLSZEMÉLLYEL!!**, de interjút még nem sikerült készítened.
- (5) csak mással sikerült felvenni a kapcsolatot:
Igyekezz megtudni minél több információt arra vonatkozóan, hogy mikor lehet kapcsolatba lépni a háztartással/a megadott személlyel – ez segítheti a következő megkeresés eredményességét.
- (6) sikertelen megkeresés (nem sikerült kapcsolatba lépni senkivel):
Abban az esetben használd ezt a kódot, ha nem sikerült kapcsolatba lépned senkivel. Tehát az adott címen épp nem tartózkodik senki, akitől „lakáson belüli” információhoz jutnál.
- (7) rossz cím (lakatlan, lerombolt, középület):
Előfordulhat, hogy az általunk megadott címen nem lakik senki vagy nyaraló, de lehetséges, hogy egy iroda vagy egy intézmény van az adott címen. Abban az esetben is ezt a kódot használd, ha a cím beazonosíthatatlan, pontatlan.
- (8) más információ
Minden más megkeresési eredmény, ami a fent említett kódokba nem sorolható be. Itt is kapcsolatba léphetnél bárkivel, de a fent említett kódok közé nem besorolható. Mindenképp írd is ki, mi történt a helyszínen.

6. kérdés: KAPCSOLATFELVÉTEL EREDMÉNYE – JELÖLÉSI LEHETŐSÉGEK

KAPCSOLATFELVÉTEL eredménye jelölés szorosan összefügg, hogy melyik megkeresés eredményét (MEGKERESÉS SORSZÁMA) jelöli a kérdező. Figyelni kell az OSZLOP számozásra – amely mutatja a felkeresés számát!

(1) új időpont megbeszélése:

Ha a kapcsolatfelvételnél nincs lehetőség az interjúkészítésre, próbálj időpontot egyeztetni.

(2) a válaszadó megtagadta a válaszadást:

Ha a megadott személy nem kíván együttműködni, és nem akarja, hogy interjút készítsenek vele.

(3) valaki más tagadta meg a válaszadást a válaszadó személy nevében:

Az épület gondnoka/ a biztonsági őr/ vagy a kapus, vagyis azok az emberek, akiktől elképzelhető, hogy engedélyt kell kérnetek ahhoz, hogy beléphessetek egy lakóházba, nem adhatnak a megadott személy nevében elutasító választ.

(4) válaszadás megtagadása, de nem biztos, hogy a célszemély által:

Ez abban az esetben fordulhat elő, ha nem sikerül megfelelő kontaktot teremteni a címen élőkkel és odáig sem jutsz el, hogy a megadott személlyel kapcsolatba kerüljél. Egy másik időpontban próbáld újra felkeresni a címet.

(5) a válaszadó most nem elérhető/nincs otthon:

A kutatás ideje alatt a válaszadó nem elérhető pl. üzleti úton, külföldön van. Későbbi időpontban ismételt megkeresést kell tenni.

(6) (7) a megadott személy szellemileg vagy fizikailag képtelen a válaszadásra:

Ezt a kódot csak olyan esetekben lehet használni, amikor a válaszadó *jelenleg és a felmérés hátralevő részében* valóban olyan beteg vagy olyan állapotban van, hogy nem képes részt venni a kutatásban. Ha a válaszadó csak ideiglenesen, vagyis jelenleg beteg, akkor megbeszélhetek az interjúra egy későbbi időpontot.

(8) a válaszadó meghalt:

Sajnálatos módon ez is előfordulhat, ilyen esetben ezt a kódot kell megjelölnöd.

(9) a válaszadó személy külföldre költözött:

Amennyiben a címkártyán megadott személyről ezt az információt kapod, jelöld meg ezt a kódot.

(10) a válaszadó személy ismeretlen helyre költözött

A megadott személy már nem lakik a címen és nem sikerült érdemlegesen kiderítened hova költözött (nincs pontos cím), ezt a kódot kell használnod.

(11) a válaszadó személy elköltözött valahová Magyarországon belül

Érdemleges információhoz jutottál a válaszadó új lakhelyével kapcsolatban. Ha az új cím a te kérdezési területeden van, keresd fel a címet és próbáld meg elkészíteni az interjút. Az új címen történő megkeresés eredményét is adminisztrálni kell a Megkeresési Naplóban.,

(12) nyelvi nehézségek:

Tisztázd, hogy a megadott személy (és nem a háztartás többi tagja, avagy más személyek) milyen nyelven beszél. Ha a megadott személy nem érti, illetve nem beszél a magyar nyelvet, akkor nem készítünk vele interjút. (További jelölés szükséges: „ Milyen nyelven beszél a válaszadó”?)

(13) egyéb ok:

Minden más választ ide írd be – tehát, amikor sikerült kapcsolatban lépned a háztartással, de nem készült interjú egyéb okból, mint az előbb felsoroltak, akkor itt írd le szövegesen, hogy miért nem.

8. kérdés: VÁLASZMEGTAGADÁS OKA – JELÖLÉSI LEHETŐSÉGEK

Válaszmehtagadás esetén szeretnénk részletesen megtudni a válaszmehtagadás okát, ezért akár a címkártyán megadott személy vagy valaki más mehtagadta a válaszadást, a 8. kérdés részletes jelölésével kapunk pontos képet a válaszmehtagadás okáról. 14 kód közül választva lehet jelölni, hogy mi az indoka a válaszmehtagadásnak. Lehetséges, hogy a válaszmehtagadásnak adott felkeresésnél több indoka is van, lehetőség van arra, hogy az összes felmerült indokot jelöld az aktuális megkeresés oszlopában.

9-11. kérdés: VÁLASZMEGTAGADÁS - kérdezői megítélés alapján történő jelölés

- (9) Becsülje meg, hogy a jövőben együtt fog- e működni a kiválasztott válaszadó:
Ennél a kérdésnél próbáld megbecsülni, hogy a megadott személy mennyire fog együttműködni velünk egy későbbi felkeresés alkalmával.
- (10) Hány éves lehet az a személy, aki az aktuális megkeresésnél válaszmehtagadó:
Amennyiben találkoztál vele, becsüld meg a korát. „Sosem láttam őt” jelölési lehetőség, ha nem is sikerült kontaktba kerülni vele.
- (11) A válaszmehtagadó személy nő/férfi:
jelöld a megfelelőt

12-13. kérdés: ROSSZ CÍM - ÚJ CÍM JELÖLÉSE - további jelölés

- (12) ROSSZ CÍM, ha a cím nem volt kinyomozható, nem lakható vagy lakatlan, üres lakás
Válaszd ki a megfelelő kódot, amely a „rossz cím” kategóriát jellemzi. Ha nem tudsz választani a megadott kódok közül, jelöld az EGYÉB választ, és részletesen írd le a rossz cím jelölésének indoklását.
- (13) ÚJ CÍM
A megadott személy elköltözött és sikerült megtudnod a pontos címet. Ha a megadott személy a te területeden van (azon a településen ahol a felmérést végzed), keresd fel az új címet és próbáld elkészíteni az interjút. Amennyiben nem a te kérdezői területedre esik az új cím, jelezd az instruktorod felé, mert a cím további átirányítására lesz szükség.

N1-N5 kérdés: LAKÓKÖRNYEZET JELLEMZÉSE

A kutatásfontos része, hogy minden felkeresett címről környezet jellemzés készüljön. Részletes leírás segít abban, hogy minden kérdező azonosan értelmezze a lakókörnyezet jellemzéséhez összeállított opciók tartalmát, leírását.

- Ezekre a kérdésekre csak egyszer adj választ minden cím esetében.
  - Fontos, hogy a felkeresés eredményétől függetlenül, ez a blokk már az adott cím első felkeresésénél kitöltésre kerüljön.
  - Egyszer kell tölteni, első felkeresésnél.
- Minden címnél, függetlenül a felkeresés eredményétől, kivétel rossz cím.
  - Lehetőleg nappal, amikor megfelelő a látási viszony, így jól meg tudod ítélni a környezet állapotát